

PRŮVODCE MALÉHO

ČTYŘNOZÍ POMOČNÍCI

V seznamu psů používaných při výkonu práva myslivosti najdeme speciální skupinu, které se říká „psi vodní“. Určení byli a jsou pro práci při lovu vodního ptactva. Možná někoho překvapí, že takovým původním vodním psem byl i pudl, kterého dnes řadíme mezi společenská plemena. Pudl v tak zvaném klasickém stříhu má na hlavě „šošolku“, delší srst ponechanou na hrudníku a na kyčlích, zápěstí i patě jsou jakési náramky z delší srsti. Leckdo si říká, co bláznivého si majitelé společenského plemene vymysleli.

Až někdy takto upraveného pudla potkáte, nesmějte se. Ta zvláštní úprava má historické odůvodnění. Pudl byl lovecký pes, musel plavat za zvěří ve studené vodě a delší srst na těle měl ponechanou na místech, pod kterými se skrývají citlivé a důležité orgány. Patří mezi ně mozek, proto ta šošulka, plíce a srdce, proto osrstěný hrudník a klouby na končetinách.

O pudlovi vám vyprávím proto, že je uváděn jako jeden z předků našeho dnešního plemene, které pochází z Irska. Zde se údajně chovalo již okolo roku 1600, kdy se Biskup z Armaghu zmiňuje o vodních psech, kteří pronásledují ptá-

ky. Větší zájem chovatelů přilákalo plemeno až o mnoho let později v letech 1840 až 1850.

Mezi předky našeho dnešního plemene patří, jak již bylo uvedeno, pudl. Velkou roli hrál i barbet a literatura hovoří také o vyhynulém anglickém vodním španělovi a o starodávných perských psech. Pravdou je, že historie plemene není příliš objasněna, ale že se leccos dá odhadnout podle stylu jeho práce a také typu srsti.

Naše dnešní plemeno patří mezi elegantní kompaktní a středně velké psy. Jeho kohoutková výška se pohybuje okolo 58 cm. Hlavu má dostatečně dlouhou s prostornou mozkovnou, takže se do ní dobře vejde mozek. Skus je nůžkový a zuby pevné a středně velké. Uši jsou dlouhé, nízko nasazené a výborně chrání zevní zvukovod před vodou.

Krk je dostatečně dlouhý a úměrně silný, takže plemeno může dobře aportovat. Tělo je pevné, osvalené a vzhledem ke klenutým žebrům trochu připomíná sud. Hřbet je krátký, rovný a pevný. Prut je silný, nesmí být příliš dlouhý a je nesen vodorovně s linií hřbetu.

CHOVATELE LOVECKÝCH PSŮ

Končetiny jsou silné, dobře záuhlené a zajímavý je pohyb plemene, který bývá označován jako „valivý“. Ovlivňuje ho sudovitý tvar hrudníku. Velikost a utváření tlapek usnadňuje plemeni plavání.

Velmi důležitým plemenným znakem je srst. Je kadeřavá a nesmí vypadat jako vlna. Je velmi hustá a přirozeně mastná. To vše znamená, že je odolná proti vodě.

Zajímavé je rozložení délky srsti. Na hlavě vytváří dlouhá srst chumáč, který dobře chrání temeno hlavy a spadá dopředu přes stop. Ušní boltce jsou výborně osrstěné. Na přední straně končetin je srst kratší, jinak ale tvoří bohaté praporec.

Typickým znakem plemene je krátká srst na zadní části ocasu. Dokonce bývá ocas někdy označován jako krysí. V angličtině se mu říká rat-tail. Barva srsti je tmavě hnědá.

Plemeno má zajímavou povahu a velmi široké použití. Šlechtěno bylo pro vodní práci, má ale

i vrozené vystavování a je náruživým aportérem. Práci psa při lovu kachen či jiných druhů vodního ptactva zvládá bravurně.

Je to inteligentní pes, který má ale občas sklony k samostatnému rozhodování. Je třeba mu od malička dát jasná pravidla a vysvětlit, že vůdcem smečky není on, ale jeho pán. Není agresivní vůči lidem ani ostatním zvířatům a nemá sklony ke rvačkám. Píší o něm, že je beránek doma a lev na lovu.

Někteří autoři řadí naše dnešní plemeno, vzhledem k jeho vrozeným vlohám pro přinášení, mezi retrivry. Oficiálně ale patří mezi psy vodní v FCI skupině č. VIII. Teď už asi všichni víte, že se jedná o plemeno, kterému kdysi říkali Bogdog (bažinatý pes) a kterého v oficiálním seznamu plemen najdete pod názvem...

... **irský vodní španěl** (*Irish Water Spaniel*)

Text Vladimíra TICHÁ, snímky Jan Tichý

